

JONAS VORWERK MAAKT AUDIOSAMPLES ZICHTBAAR

Luisteren naar lichtspel

Bezoekers van de Lichthouders laten zich onderdompelen in licht- en geluidseffecten

De installatie Lichthouders van Jonas Vorwerk trok vele tienduizenden bezoekers tijdens het Eindhovense lichtkunstfestival GLOW. Dat de installatie niet interactief was, vormt een uitzondering in zijn werk. Vorwerk nodigt het publiek graag uit om te spelen en te musiceren. tekst Fabian Takx

Midden in de RDM Makerspace in Rotterdam staat een cirkelvormig object met een diameter van een meter of drie. Het is de kleinste van drie objecten die zijn opgebouwd uit steigerdelen en waaraan ledlampjes zijn bevestigd. Samen vormen ze de installatie Lichthouders, het meest recente project van Jonas Vorwerk

(39). Half november was deze installatie te zien tijdens het lichtkunstfestival GLOW in Eindhoven. Op het terrein van de Nutsbedrijven Regio Eindhoven (NRE), een van de hoofdlocaties van GLOW, stonden de Lichthouders op de *footprints* van drie gashouders die daar vroeger waren te vinden.

Tijdens het bezoek aan zijn werkruimte eerder deze herfst is hij nog

druk met de installatie bezig. Hoeveel lampjes denkt hij in totaal nodig te hebben voor de Lichthouders, die een hoogte hebben van 3 m en waarvan de diameter oploopt tot 26 m? 'Iets van 2600', schat hij met een twinkeling in zijn ogen, alsof hij het zelf ook maar nauwelijks kan bevatten. Het zou een race tegen de klok worden om de installatie op tijd af te krijgen. Geluk-

kig keeg hij hulp van twee muziek- en geluidsdesigners die zich Walvisnest noemen. Het werk was op tijd klaar: vele tienduizenden bezoekers gingen tijdens GLOW de Lichthouders binnen en lieten zich onderdompelen in voortdurend wisselende composities van licht en geluid.

Met de Lichthouders won Vorwerk de Foederer Talent Award 2017 van het GLOW-festival. De jury was zeer gecharmeerd van zijn grote

Gezamenlijk vormen de klanken een onvoorspelbare compositie

inspiratiebron: de eerste jaren van de Nederlandse elektronische muziek. Daarin speelde Dick Raaymakers een vooraanstaande rol. Raaymakers, die later een gevierd componist en theatermaker zou worden, werkte van 1954 tot 1960 bij het Philips NatLab. Met bandrecorders en andere, al dan niet zelfgemaakte geluidsapparatuur vormde hij daar klanksequenties, die nu *audioloops* zouden heten.

Daarnaast maakte hij grafische weergaven van de patronen die hij produceerde. Vorwerk, die eveneens als dj werkt, treedt in zijn voetsporen door met lichteffecten zijn audiosamples als het ware zichtbaar te maken.

Straatmeubilair

De installatie Lichthouders is niet interactief; daarvoor is GLOW met meer dan een half miljoen bezoekers eenvoudigweg te groot. Het project is daarmee een uitzondering binnen het oeuvre van Vorwerk, want zijn werk nodigt vrijwel altijd uit tot publieksparticipatie.

In zijn werkruimte staat een van zijn vroege installaties, Windorgel uit 2009. Het bestaat uit zestien metalen staven in een raamwerk, met onder elke staaf een sensor. Als Vorwerk de stekker in het stopcontact doet, is door tegen de staven te duwen een eigen rammelend muziekstuk te componeren. Maar, zoals de naam al aangeeft, ook de elementen kunnen de staven in beweging